

Katja Brandis

Mišku bastūnai

Pavojinga
draugystė

Miškų bastūnai

Pavojinga draugystė

Versta iš:
Katja Brandis
WOODWALKERS. GEFÄHRLICHE
FREUNDSCHAFT
Arena Verlag GmbH, Würzburg, 2017

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama
Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos
Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

© Tekstas, Katja Brandis
© Iliustracijos, Claudia Carls
Pirmą kartą 2017 metais vokiečių kalba pavadinimu
Woodwalkers. Gefährliche Freundschaft Vokietijoje
išleido *Arena Verlag GmbH*.
Lietuvių kalba išleista susitarus su *Arena Verlag GmbH*,
Viurcburgas, Vokietija.
Visos teisės saugomos.
© Vertimas į lietuvių kalbą, Teodoras Četrauskas, 2020
© Leidykla „Nieko rimto“, 2020

ISBN 978-609-441-662-0

Katja Brandis

Miškų bastūnai

Pavojinga draugystė

Iliustravo Claudia Karls

Iš vokiečių kalbos vertė
Teodoras Četrauskas

Vilnius
2020

**Aš jau keli mėnesiai gyvenu Klirvuoter mokykloje ir
mokausi suprasti save ir žmones. Po kelių dienų švęsime
Naujuosius metus. Anksčiau aš juos vadinau
„Margų žvaigždžių naktimi“. Būdamas puma
nesupratau, kam ir kaip žmonės laido margas žvaigždes.
Mudu su sese tada nusprendėme
tai išsiaiškinti. Deja...**

Margos žvaigždės

Mano letenos klimpo sniege. Sustojęs ant kalvos iš viršaus žvelgiau į žmonių miestą susijaudinęs, traukdamas į save šaltą, tyrą kalnų orą. *Jis taip gražiai atrodo naktį*, – sušnibždėjau tiesiai sesei Mijai į galvą. *Visos tos šviesos...*

Mija dirstelėjo į slėnį ir pasikasė užpakaline letena paausį.

O kai išsiaiškinsim, kaip atsiranda tos margos žvaigždės, ar eisim į prekybos centrą? – viltingai paklausė ji.

Baik tu! Nejuo pamiršai, kas andai atsitiko? Dideliais šuoliais pasileidau į slėnį. Kaip gali Mija galvoti apie maistą? Mano skrandis buvo taip susitraukęs, kad nebūčiau galėjęs sudoroti net pusės zuikio. Visas kūnas virpėjo nuo minties, kad netrūkų vėl būsiu tarp žmonių. Jei pasiseks, šiąnakt įminsime keturias jų mįsles. Aš atidžiai stebėjau miestą ir buvau tikras, kad teisingai supratau pasiruošimus, kurie ten vyko. Šiandien mūsų laukia triukšminga naktis!

Kaip manai, kam jie laido tas margas žvaigždes? – man tai neišėjo iš galvos.

Kertu lažybu, jie taip baido grobį. Mums bėgant žemyn Mija vis uodė orą sukiodama galvą į šalis. Žiemą mes beveik visada būdavome alkani.

Dvejodamas trūktelėjau ūsus. *Man atrodo, kad miesto žmonės taip pasižymi savo medžioklės plotus. Margos žvaigždės matyti iš toli, tai labai praktiška.*

Mes jau buvome slėnyje ir stengėmės likti nepastebėti. Be garso slydome tamsa, kol tolumoje įžiūrėjome pirmus namus. *Bet arčiau neisime, ar ne? Iš čia matysim pakankamai.* Mija dabar nervinosi lygiai kaip ir aš.

Eisim, bet tik truputį. Aš stuktelėjau jai į petį, nes ji vis labiau lėtino žingsnį.

Mat buvo kai kas, ko ji nežinojo, ko aš jai nenorėjau sakyti. Prieš mėnesį aš jau buvau čia ir paruošiau kelis dalykus šiai dienai.

Jautri nosis pasakė man, kad pasiekėme reikiamą vietą, ir aš ėmiau po viena uola kasti sniegą ir žemes.

Ką tu ten darai, Keragai? – garsiai nuaidėjo Mijos balsas mano galvoje.

Čia mano drabužių slėptuvė. Dabar jau turėjau išduoti savo paslaptį. Toliau eisiu pasivertęs žmogumi.

Mija piktai sušnypštė ant manęs. *Kad tave kur šernai! Nejau tu rimtai?*

Rimtai, nes noriu išsiaiškinti, ką tiksliai žmonės šiandien daro, tam turiu pasiversti, – paaiškinau jai. *Negalime jiems rodytis kaip pumos, nes kils panika. Paskutinįkart pati įsitikinai, kad jie mūsų bijo.*

Jei mama ir tėtis sužinos!.. Mija susigūžė ir užsidengė galvą letenomis. Tad nematė, kaip aš pasiverčiau. Oras buvo toks šaltas, kad degino pliką odą.

O kaip jie tai sužinos? Buvom išėję medžioti, ir viskas. Aš greitai apsimoviau kelnes, apsivilkau marškinius ir apsiaviau. Bet man vis tiek buvo šalta. Ir kaip žmonės išsiverčia be kailio?

Nevikriai pėdinau su savo žmogiškais batais per sniegą ir po dešimties įkvėpimų man ėmė gelti kojas. Bet stengiausi to

neparodyti, nes Mija pašiaušta kukštera bidzeno greta ir visa tai jau ir taip laikė prasta užmačia.

Tuo tarpu priėjome prie namų, tvarkingai stovinčių palei gatvę. Juos užstojo keli medžiai. Langai skaisčiai švietė tamsoje.

Kas čia yra? – paklausė Mija. Ji slinko prigludusi prie žemės. Uodegos galas trūkčiojo.

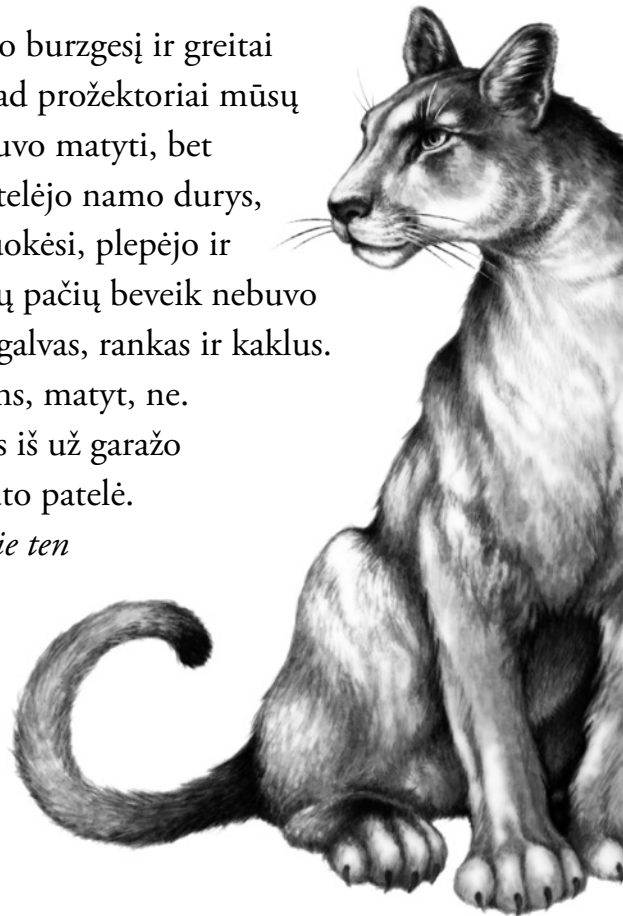
Pagaliau galėjau pasigirti tuo, ką buvau sužinojęs. *Tai Džekson Holas, taip vadinamas slėnis. O pats miestas vadinamas Džeksonu.*

Staiga išgirdome automobilio burzgesį ir greitai pasislėpėme už vieno garažo, kad prožektoriai mūsų neužkabintų. Žmonių dar nebuvo matyti, bet netrukus išgirdome, kaip trinktelėjo namo durys, ir lauke pasirodė žmonės. Jie juokėsi, plepėjo ir buvo taip apsimuturiavę, kad jų pačių beveik nebuvo matyti, drapanos dengė net jų galvas, rankas ir kaklus. Tai štai, kodėl man šalta, o jiems, matyt, ne.

Mes atsargiai iškišome galvas iš už garažo kampo – berniukas ir kalnų liūto patelė.

Kokius permatomus daiktus jie ten laiko rankose? – nedrąsiai sušnibždėjo Mija.

Jie vadinami stiklinėmis.
Aš buvau tikras žinovas, juk ne veltui dažniau lankiausi mieste negu ji. Aišku, slapčia.

Tačiau žmonės turėjo rankose ne tik jas, bet ir kažkokius mažus paketus ir ilgus strypus pastorintus gale. Gal tai margųjų žvaigždžių paslaptis? Aš dar nediršau prie jų artintis. O ką, jeigu pastebės, kad aš svetimas?

Dabar žmonės ėmė glėbesčiuotis, daužtis stiklinėmis ir šypsotis. Kaip dievai, patenkinti savo darbais. Virš miesto pražydo pirmos margos žvaigždės, tviskančios ir mirguliuojančios visomis vaivorykštės spalvomis. Ak! Kaip jos arti! Mija išsigandusi ir kartu žavėdamasi spoksojo į dangų.

Aš susikauptau ir atsistojau. *Iki*, – pasakiau Mijai ir nuėjau.

Keragai, nepalik manęs! – nuaidėjo mano galvoje jos riksmas.

Kiek įmanydamas laisviau priėjau prie gražiai apsitaissusių žmonių, sustojau per du savo kūno ilgius nuo jų ir ėmiau žiūrėti, ką jie daro. Pagaliau pamačiau, kaip jie uždegė tuos ilgus strypus ir tie nuzvimbė į dangų, o ten sproginėdami virto margu šviesų lietumi.

– Ei, vyruti, ar tau nešalta? Pamiršai apsilvilti striukę?

Aš krūptelėjau pastebėjęs, kad tie žodžiai skirti man. Kažkoks vyras smalsiai žiūrėjo į mane.

Taip, jie pastebėjo, kad aš svetimas.

– Ne, nešalta, – pamelavau ir užverčiau galvą, kaip ir visi kiti. Kad tik nekrisčiau į akis, kad tik jie nepastebėtų, kad aš ne žmogus! Antraip atsineš šautuvus.

– Tai gerai, – maloniai atsakė tas vyras. – Linksmų Naujųjų Metų!

– Tėti, duok man raketą, mano eilė! – zyzė storai apmuturiotas vaikas greta jo šokinėdamas kaip triušis su slidėmis. Jis gavo raketą ir galėjo padegti jos galą.

Raketos kildamos šnypštė, lyg erzindamos mane pumų kalba. Tačiau ir aš mielai būčiau kokią vieną padegęs. Tik kur ją gauti? Gal palaukti, kol ateis mano eilė?

Ir aš laukiau. Tikėjau, kad išversiu, kol gausiu raketą. Garšas buvo baisus, o dūmų ir parako kvapas vedė mane iš proto. Kūną vis labiau traukė mėšlungis, jaučiau, kad ant rankų ima želti gaurai ir tįsta dantys. Po kelių akimirų jie jau buvo tokie ilgi, kad badė lūpas. Po velnių, ne, ne dabar! Ne čia!

Aš užsiėmiau ranka burną ir iš paskutiniųjų stengiausi įsivaizduoti, kaip atrodau būdamas berniukas: smėlio spalvos plaukais, auksinėmis žalsvomis akimis ir – prašau! – mažais žmogaus dantimis. Tai menkai tepagelbėjo. Žingsnis po žingsnio atbulas traukiausi prie garažo, už kurio laukė Mija. Kiek dar laiko turiu, kol mano kūnas atvirs atgal, pats, manęs neat-siklausęs?

Akies krašteliumi pastebėjau, kaip du vaikėzai atplėšė storą raudoną pakelį, prikišo prie jo žiebtuvėlį... kažkas nukrito prie pat manęs žarstydamas ant žemės žiežirbas... ir tada taip garsiai sprogo, kad man vos atlaikė ausų būgneliai.

Iš baimės vos neiššokau iš savo drapanų. Nespėjęs dorai susivokti, jau buvau įsiropštęs į pirmą pasitaikiusį medį. Daugelis žmonių smalsiai žvelgė į mane ir, matyt, galvojo, kuriam galui aš ten tūnau ant šakos. Kiek jie išvelgė prietemoje? Ar matė mano iltis? Mano pirštus su nagais, suleistais į medžio tošį? Aš užsimerkiau, jaučiau, kaip dreba mano kūnas. Kad ją bala, tą kvailą mintį atsitrenkti čionai!

Keragai, lipk žemyn! Pažįstamas balsas. Mijos balsas, truputį drebantis. *Tu įlėkei į medį kaip voverė, taip žmonės, manau,*

nedaro. Jeigu nulipsi žemyn, jie daugiau į tave nespoksos. Taigi atsimerk ir ropškis!

Pamačiau, kaip iš už garažo kyštelėjo plaukuota ausis, ir išgąstis šiek tiek atlėjo. Neįtikėtina, Mija nepabėgo pabūgusi triukšmo, liko vietoje ir palaukė manęs. Mano nuostabi vyresnioji sesuo Mija.

Kai ropščiausi iš medžio, ji prodainiu siuntė į mano galvą žodžius: *Ramiai, labai ramiai*. Ir tai padėjo. Kai nulipau, vis dar buvau žmogus ir beveik niekas nekrepė į mane dėmesio. Visi plyšaudami leido aukštyn tas savo raketas.

Garažas buvo maždaug per vieno medžio ilgį nuo manęs. Mielai būčiau pasipustęs padus, bet Mija mane perspėjo: *Ramiai, Keragai, nebėk. Jei bėgsi, jie pastebės, kad kažkas negerai*.

Taip, gerai, – atsakiau aš kaip pritvotas, koja už kojos pėdin-damas, ir tik kartą stryktelėjau į šalį, kai greta staiga nukrito raketa ir ėmė švaistyti žiežirbas.

Nė akimirkos ne per anksti atsidūriau prie Mijos. Kai parklupau greta jos, mano rankos jau buvo virtusios letenomis. Kelis kartus atsidusęs atvirtau atgal į pumą, kelnės ir teniso marškinėliai nukrito į sniegą. Sesuo lyžtelėjo man petį.

Dingstam iš čia, – pasakė ji ir mes nurūkome.

Ak, Mija. Taip seniai jos nemačiau. Kur ji galėtų būti? Ar dar kada nors ją sutiksiu ir galėsiu pasakyti, kaip ją myliu? Kartais tiesiog netveriu, kaip ilgiuosi savo šeimos. Kaip dabar, kai galvą užliejo prisiminimai.

Kai nusprendžiau gyventi kaip žmogus, Naujųjų nešvenčiau, užsidarydavau savo kambaryje ir garsiai paleisdavau radiją.

O mano draugai iš Klirvuoter mokyklos kiek įmanydami stengėsi mane įtikinti, kad klystu.

Holė voveraitės pavidalu kaip papaikusi davėsi ant mūsų medžio trobelės turėklo. Dorianas tupėjo greta ir žiūrėjo į mane žaliomis katės akimis. Brendonas, mano draugas bizonas, stūksėjo po mumis pievoje kaip rudas luitas.

Tu daug ko atsisakai, rimtai! – tikino jis mane.

Aš piktai trūktelejau ausį. *Liaukitės. Aš sau prisiekiu, kad niekada daugiau neisiu į miestą per Naujuosius!*

Žinok, aš kiekvieną mielą dieną sulaužau tris ar keturias priesaikas, o kartais ir penkias, – tarė mano geriausia draugė Holė ir užsikorė mano galva į viršų. Patikėk, tai labai linksma!

Greitu judesiu nusipurčiau ją ir letena sugavau. Spurdėdama joje, ji taip maloniai kuteno.

Tučtuojau paleisk mane, sumauta kate, – niršo ji.

Tu ką tik nulaužei vieną mano ūsą, supratai? – ramiai atsakiau aš. *Pirma atsiprašyk!*

Holė ėmė dar labiau spurdėti. *Tikiuosi, kad tau kas nors pri-riš prie uodegos raketą!*

Tai nebuvo atsiprašymas, bet aš vis tiek atgniaužiau leteną. Ji šovė iš jos kaip tamsiai rudas žaibas, vėl užsikorė man ant galvos ir ėmė tampyti už ausų. Aš dėl visa ko truputį sušnypščiau.

Visi eina, Keragai, – tarė Dorianas. Tu juk nenori, kad vilkai paskui sakytų, jog esi bailys?

Ne, aš to tikrai nenorėjau. *Na gerai gerai, – galiausiai sutikau. Tikėjaisi, kad manęs nelaukia visiška katastrofa.*

Žiežirbų lietus

Vis dėlto tą dieną nebuvo vienintelis miškų bastūnas, nemėgstantis Naujųjų metų šventės. Kai mes – žmonių pavidalu ir storomis striukėmis – grūdomės į išnuomotą autobusą, užuodžiau baimę. Kukė, iki tol daugiausia vaikštanti oposumės pavidalu, atrodė taip, tarsi jau iškart norėtų apsimesti negyva. Ir Lerojus, skunkas, sėdėjo tokia mina, lyg važiuotų į savo paties laidotuves.

Tačiau paaiškėjo, kad ta išvyka privaloma ir mūsų mokyklos direktorė buvo nepermaldaujama.

– Žmonėms patinka Naujieji metai. Jeigu jūs paskutinę metų dieną pasislėpsite rūsyje, atrodysite įtartini. Taigi bandykite prie tos šventės pasirasti.

– Tačiau tas pyškinimas... atrodo, lyg į mūsų bandą kas nors šaudytų.

Lou buvo išblyškusi ir nervingai vyniojo savo ilgus, tamsius plaukus ant pirštų. Aš stebėjau ją akies krašteliu ir bandžiau dėtis, kad ši bastūnė vėpint man visiškai nė motais ir nėra puikiausia kada nors mano sutikta mergaitė pasaulyje.

– Žinau, – atsakė Laiza Klirvuoter ir nusišypsojo jai. – Bandyk išverti kuo ilgiau, o paskui gali grįžti į autobusą, gerai?

Bastūnai vilkai – Džefris, Bo, Klifas ir Tikanė – šaipėsi. Jie turėjo didelį krepšį fejerverkų ir aiškiai ketino gąsdinti savo medžiojamus žvėris. Vargas, jeigu jie bandys gąsdinti Lou, tada aš jiems išakėsiu nagais užpakalius.

– Nesuprantu, kas jums yra, Naujieji metai tai juk kieta šventė, – alpėjo Berta, bastūnė grizlė, kuri anksčiau gyveno beveik tikrai kaip žmogus. – Ar mums bus galima gerti šampaną, ponio Klirvuoter?

– Bus obuolių vyno su mineraliniu, – įsiterpė ponas Elvudas, mūsų pasivertimų mokytojas, Lou tėvas.

– Ar ponio Klirvuoter gerai pagalvojo, veždamasi į šventę Lerojų? – sušnabždėjo man į ausį Brendonas, kuris sėdėjo šalia manęs ir nervingai vieną po kito kramtė kukurūzų grūdus. – Kas bus, jeigu jis išsigąs ir... na, tu pats žinai?

– Bus geriausia, jei atsistosime kuo toliau nuo jo, – atsakiau aš. – Girdėjau, ilgokai truko, kol Klifas taip jį supykino, kad paleistų smarvę. Tada, kai Lerojus per vakarėlį jį apipurškė.

– Ką jūs čia paistote, avigalviai, – tarė Holė, pasilenkusi iš kitos autobuso eilės, – jis juk dabar žmogus ir negali nieko apipurkšti.

– Pažiūrėsime, – burbtelėjau prisiminęs, kaip aš ne visai savo noru pasiverčiau, net tada, kai Mija mane ramino.

Autobusai sustojo plaukimo baseino ir kūno rengybos klubo stovėjimo aikštelėje Džeksono pakraštyje. Čia vidurnakčio jau laukė keletas tikrų žmonių. Bet jų buvo nedaug, dauguma, matyt, susibūrę aikštėje už kelių šimtų metrų, miesto centre. Iš ten turėjome puikiai matyti aikštėje leidžiamus fejerverkus.

Naktis buvo šalta ir giedra, ir aš mačiau apsnigtus mus supančių kalnų kontūrus. Sniegas girgždėjo po mūsų padais, kai išlipęėjome į stovėjimo aikštelę. Ponas Elvudas vaikščiojo aplink ir dalino kartoninius puodelius su skiestu obuolių vynu.

Keragas – miškų bastūnas. Tai reiškia, kad jis šiek tiek puma, šiek tiek žmogus. Ir panorėjęs gali pavirsti tiek vienu, tiek kitu. Tokių bastūnų esama ir daugiau – yra net visa jiems skirta mokykla. Joje Keragas ir mokosi daugybės naudingų dalykų – pasivertimo meno, gebėjimo apsisaugoti ir kovoti, pažinti žmonių pasaulį ir, žinoma, sutarti bei bendradarbiauti su kitais miškų bastūnais – net jei jie pusiau elniai, voverės, vilkai ar kiti gyvūnai, su kuriais gamtoje pumos įprastai nedraugauja.

„Pavojinga draugystė“ – antroji vokiečių rašytojos Katja'os Brandis nuotykių serijos vaikams ir paaugliams „Miškų bastūnai“ knyga. Joje daugiau sužinome apie miškų bastūnus, paslaptinę jų mokyklą, šaunius nuotykius, netikėtus pavojus ir ypatingas bastūnų gyvenimo detales.

Redaktorė **Giedrė Kmitienė**

Korektorė **Vitalija Vanagaitė**

Maketavo **Miglė Dilytė**

Tiražas 3000 egz.

Išleido leidykla „Niekorimto“

Dūmų g. 3A, LT-11119 Vilnius

www.niekorimto.lt

Spausdino UAB BALTO print

Utenos g. 41A, LT-08217 Vilnius

– O kaip supratai, kad esi bastūnė?
– Tai buvo nesunku. – Dabar Tikanė
buvo išties gerai nusiteikusi, aš vos galėjau
tuo patikėti. – Mano gentyje beveik visi bastūnai.
Kai buvau maža, man atrodė keista, jei kas nors neturėjo
antros tapatybės. Manydavau, vaje, koks vargšas.

Keragas vaikystę praleido miškuose kaip puma
ir tik neseniai sužinojo, kad iš tiesų yra
miškų bastūnas – pusiau gyvūnas, pusiau žmogus.
Jau praėjo visi metai nuo tada, kai persikraustė
į miestą tarp žmonių ir ėmė lankyti ypatingą
tokiems kaip jis skirtą mokyklą.

Pamokos tampa vis sudėtingesnės ir pavojingesnės,
o išmokti sutarti ir bendradarbiauti su kitais mokiniais
tampa ypač svarbu. Net jei tai pasipūtėliai vilkai,
nemėgstantys jokių kačių. Tačiau kartais iškyla pavojų,
kurie gali suartinti net didžiausius priešus.

Skaityk ir kitą serijos knygą!

www.niekorimto.lt

Užsuk, net jei tu ir ne vaikas

ISBN 978-609-441-662-0

9 786094 416620

